

-- 5^ο αφιέρωμα στο ιταλικό σινεμά 2019 --

ΑΡΩΜΑ ΙΤΑΛΙΑΣ

« Σινεμά Ο Παράδεισος »

ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ: CastaldiFilm, 1988, 128'

ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ: Giuseppe Tornatore

ΣΕΝΑΡΙΟΓΡΑΦΟΣ: Giuseppe Tornatore

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ: Philippe Noiret
Jacques Perrin
Salvatore Cascio
Alessia Cardella

επιμέλεια enzob.

Σε ένα μακρύ flashback, κατά τη διάρκεια της νύχτας μετά την ανακοίνωση του θανάτου του μέντορά του, ένας φημισμένος σκηνοθέτης της Ρώμης ξαναζεί τα παιδικά και εφηβικά του χρόνια μέχρι την αναχώρηση για την πρωτεύουσα όπου έχει πετύχει στο χώρο του κινηματογράφου.

Σε ένα χωριό στη μεταπολεμική Σικελία ο μικρός Τοτό έχει μεγάλο πάθος με τον κινηματογράφο. Και το Σινεμά Ο Παράδεισος είναι το δεύτερο σπίτι του, χάρη και στη φιλία με τον χειριστή Αλφρέντο που κατάφερε να την κατακτήσει με σκληρή μάχη. Μετά την πυρκαγιά του σινεμά, που αφήνει τυφλό τον Αλφρέντο σωσμένο από τον Τοτό, και την επακόλουθη ανακατασκευή, το αγόρι παίρνει την θέση του.

Το Νέο Σινεμά Ο Παράδεισος δεν ανήκει πια στην ενορία, τα χρόνια περνούν, δεν υπάρχει πια λογοκρισία από τον παπά που επέβαλε στον Αλφρέντο το κόψιμο των "ανώμαλων" σκηνών με τα απαγορευμένα φιλιά, αποσπάσματα ταινιών που τόσο λιγουρευόταν ο Τοτό πιτσιρικός.

Και αυτός μεγαλώνει, και ερωτεύεται την Έλενα, κατακτώντας την καρδιά της με την επιμονή του. Αλλά η κοπέλα μετακομίζει οικογενειακά στο Παλέρμο, ενώ αυτός φεύγει για την στρατιωτική του θητεία χάνοντάς την διά παντός.

Μετά την απόλυση ο Αλφρέντο τον πείθει να φύγει για πάντα στη Ρώμη όπου έκανε το στρατιωτικό του, και να βρεί το δρόμο του στον κινηματογράφο, αλλά ως πρωταγωνιστής και όχι απλός χειριστής. Θα γυρίσει στο χωριό μόνο για την κηδεία του Αλφρέντο, εγκαίρως για να παρακολουθήσει την κατεδάφιση του σινεμά. Και επιστρέφει στη Ρώμη με τα αποσπάσματα ταινιών που ο Αλφρέντο συσκέυασε σε μια μπομπίνα για να του παραδοθούν μετά τον θάνατό του.

Ακόμα και από τον τίτλο ο κινηματογράφος διηγείται τον εαυτό του. Και όχι μόνο τον κινηματογράφο ως έβδομη τέχνη, τον Θρυλικό ασπρόμαυρο κινηματογράφο της δεκαετίας πριν και αυτής μετά το Β'ΠΠ, με τους σταρ και τις ερωτικές σκηνές που ενοχλούν την μισαλλόδοξη ευαισθησία του παπά. Αλλά και το σινεμά ως υλικό χώρο, ως χώρο κοινωνικοποίησης όπως την εκκλησία και το καφενείο, που συμμερίζονται τον ενοποιητικό ρόλο, ειδικά στις μικρές πόλεις της επαρχίας, ειδικά το πρώτο μισό του 20ου αιώνα. Μια τοιχογραφία αυτών των τόπων και των χρόνων μόλις σκιαγραφημένη που ο σκηνοθέτης θα επεκτείνει με την *Baaria* το 2009.

Συγκεκριωμένα αυτοβιογραφικό, γιορτάζει την νοσταλγία των σαράντα χρόνων που πέρασαν ανάμεσα στη ταινία και το σκηνικό της, με την νοσταλγία των τριάντα χρόνων που πέρασαν από τότε που προβλήθηκε μέχρι την σημερινή επανεμφάνιση, όταν γυρίζει στο προσκήνιο με τον εορτασμό του μυθικού του Όσκαρ που το αγίασε μετά την χλιαρή αρχική υποδοχή κριτικών και κοινού.

Μια σημερινή επιτυχία σε πλήρη αντιστοιχία σε απόσταση τριάντα χρόνων, που επιβεβαιώνει την αξία της δημιουργικής διαίσθησης στην πραγματοποίηση των δύο κεντρικών αξόνων της ταινίας: το πρώτο μέρος, που βλέπει τον μικρό Τοτό ως αζεπέραστο πρωταγωνιστή που ακόμη σήμερα θαυμάζεται από το κοινό, τέλεια καταχωρημένος στην κοινωνική αφήγηση της μεταπολεμικής περιόδου μέσα από τον φακό του σινεμά ως κοινωνικός καταλύτης. Και η σχέση Αλφρέντο-Τοτό, που συνεχίζεται στην εφηβεία μέχρι την κάθαρση του σχισίματος με την επιβολή της αναχώρησης, και της απογείωσης προς ανώτερη και πιο ικανοποιητική μοίρα, προς την επιτυχία αλλά και την υλοποίηση ενός σκοπού, μιας δημιουργικής ικανότητας.